

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

СОВЕТ НА ЕВРОПА

ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ПЕТТИ ОДДЕЛ

ЈОВАНОВСКИ ПРОТИВ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

(Жалба бр. 40233/03)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

25 Март 2010

Оваа пресуда ќе стане конечна во согласност со условите предвидени во член 44 став 2 од Конвенцијата. Истата може да биде предмет на редакциски измени.

Напомена: Македонскиот превод на текстот на одлуката на Европскиот суд за човекови права е исклучиво информативен и од него не произлегуваат никакви права и/или обврски. Единствено официјалниот текст на одлуката на Европскиот суд за човекови права на англиски и/или француски јазик, објавена од страна на Судот е автентичен и се смета за оригинал. Не е дозволено објавување на овој превод на било каков начин без претходна дозвола од страна на Министерството за правда на Република Македонија, освен во случај доколку се користи за информирање.

Во случајот **Јовановски против Република Македонија**,

Европскиот суд за човекови права (Петти оддел), заседавајќи во судски совет во состав:

Peer Lorenzen, *Претседател*,

Renate Jaeger,

Karel Jungwiert,

Rait Maruste,

Mark Villiger,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Zdravka Kalaydjieva *суди*,

и Claudia Westerdiek, *секретар на одделот*

Расправајќи на затворена седница на 2 Март 2010 година,

Ја донесе следнава пресуда, усвоена на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Постапката е иницирана со жалба (бр. 40233/03) против Република Македонија поднесена до Судот согласно член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи („Конвенцијата,“) од страна на македонскиот државјанин, г-дин Томислав Јовановски (жалителот), на 13 декември 2003 година.
2. Жалителот бил застапуван од страна г-ѓа Д. Чакаровска Гроздановска, адвокат од Скопје. Владата на Република Македонија (Владата) била застапувана од страна на нејзиниот агент г-ѓа Р. Лазареска Геровска.
3. На 27 Ноември 2007 година Претседателот на Петтиот оддел одлучи да ја комуницира жалбата по однос на должината на првиот сет на постапки (види подолу). Постапувајќи согласно член 29 став 3 од Конвенцијата, Судот одлучи во исто време да постапува како во однос на допуштеноста така и во однос на основаноста на жалбата.

ФАКТИ

Околности на случајот

4. Жалителот е роден 1951 година и живее во Битола

А. Постапки по барањето на жалителот за надомест поради тоа што не можел да ја користи својата куќа (“прв сет на постапки”)

5. На 9 ноември 1987 година жалителот склучил договор со г-динот В.Г (“тужениот”) според кој последниов се согласил да направи и да намести мебел во куќата на жалителот. Жалителот платил однапред.

6. На 12 април 1993 година жалителот побарал поништување на договорот бидејќи тужениот не се придржувал кон него.

7. На 1 февруари 1994 година жалителот го прецизирал своето барање и побарал надомест.

8. На 16 јуни 1995 година жалителот поднел уште едно барање за надомест против тужениот. На истиот датум тогашниот Општински суд во Битола (“првостепениот суд”) делумно пресудил во корист на жалителот така што одредил пребивање. Не одлучил по барањето за надомест на жалителот, бидејќи тоа не било прецизирано. На 26 март 1996 година Апелациониот суд Битола ја потврдил одлуката во делот на основаноста, а ја укинал во делот на трошоците на постапката.

9. По смртта на тужениот, првостепениот суд ги повикал неговите наследници (“наследниците”) да достават судска одлука со која се прогласени за наследници.

10. На 10 Март 1997 година жалителот успеал во барањето за изземање на судија.

11. На 8 Декември 1998 година жалителот го прецизирал своето барање.

12. На 19 Јануари 2000 година, откако една расправа била одложена поради отсуство на жалителот, првостепениот суд до отфрлил барањето за надомест. Ваквата одлука била потврдена од страна на Апелациониот суд Битола на 26 октомври 2000 година. На 10 Април 2003 година Врховниот суд ја одбил ревизијата поднесена до страна на жалителот на 31 Март 2001 година. Оваа одлука била доставена до жалителот на 25 Август 2003 година.

Б. Постапки во врска со отказот на жалителот

13. Отказот на жалителот бил поништен со одлука од страна на Апелациониот суд во Битола на 16 Октомври 1997 година. Тој бил повторно вратен на работа на 7 Ноември 1997 година.

В. Постапки по барањето на жалителот за надомест на штета поврзани со неговиот незаконит отказ (“трет сет на постапки”)

14. На неодреден датум 1998 година жалителот повел постапка против неговиот работодавец со барање за надомест на штета поради незаконскиот отказ.

15. На 8 Декември 2000 година првостепениот суд делумно пресудил во корист на жалителот. Оваа одлука била потврдена со одлука на Апелациониот суд во Битола од 22 мај 2001 година и со одлука на Врховниот суд на Република Македонија од 13 јуни 2003 година.

ПРАВО

I НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 6 СТАВ 1 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

16. Жалителот се жалел дека должината на сите постапки не била во согласност со барањето за “разумен рок” предвидено во член 6 став 1 од Конвенцијата, кој гласи:

“ При определување на неговите граѓански права и обврски ....., секој има право на .....судење во разумен рок пред .....трибунал.....”

А. Допуштеност

1. Првиот сет на постапки

17. Владата не изјави никаков приговор за допуштеноста на овој жалбен навод.

18. Судот забележува дека жалбата не е очигледно неоснована во смисла на член 35 став 3 од Конвенцијата. Понатаму забележа дека жалбата не е

недопуштена по ниеден друг основ. Оттука, мора да се прогласи за допуштена.

2. Вториот сет на постапки

19. Судот забележува дека овој сет на постапки завршил со одлука на Апелациониот суд Битола од 16 октомври 1997 година, додека жалбата до Судот била поднесена на 13 декември 2003 година.

20. Следи дека жалбата на жалителот по оваа основа била поднесена надвор од рокот од 6 месеци предвиден во член 35 став 1 и поради тоа мора да биде одбиена согласно член 35 став 4 од Конвенцијата.

3. Третиот сет на постапки

21. Судот увидува дека овој сет на постапки започнал во 1998 година и завршил на 13 јуни 2003 година кога одлуката на Врховниот суд на Република Македонија била доставена до жалителот. Тие, според тоа траеле најмалку 4 години и 7 месеци во три судски инстанции. Судот забележува дека постапките пред Врховниот суд биле нешто подолги (*види, a contrario, Кертаков против Република Македонија (одлука), бр.13302/02, 6 ноември 2006 година*). Меѓутоа, застој во некој степен може да се толерира, доколку целокупното траење на постапките не може да се смета за прекумерно (*види Nuutinen против Финска, бр.32842/96, став 110, ЕСЧП 2000-VIII*). Имајќи го во предвид целокупното траење на постапките и бројот на судските инстанции, Судот смета дека нема повреда на барањето за “разумен рок” во овие постапки.

22. Следи дека во овој дел жалбата е недопуштена и мора да биде одбиена согласно член 35 став 3 и 4 од Конвенцијата.

Б. Основаност

1. Произнесувања на странките

23. Владата тврдеше дека периодот кој поминал пред да влезе во сила Конвенцијата, во однос на Република Македонија, не треба да се земе во предвид. Таа понатаму тврдела дека имало сложени околности поврзани со

случајот, како потребата од вештачење и фактот што првостепениот суд требало да го почека исходот од постапката за наследување, за да можат наследниците да се приклучат како странки во постапката.

24. Таа исто така тврдеше дека четирите одложувања на постапката треба да му се припишат на жалителот (види точка 12 погоре), потоа дека жалителот го прецизирал своето тужбено барање во неколку наврати (види точки 7,8, и 11 погоре) и дека барал изземање на судијата (види точка 10 погоре).

25. Жалителот ги оспори аргументите на Владата.

2. Одлука на Судот

26. Судот забележува дека постапките започнале на 12 Април 1993 година, кога жалителот ја поднел својата тужба. Меѓутоа, како што забележа Владата, периодот кој потпаѓа во надлежност на Судот започнува на 10 Април 1997 година, по стапувањето на сила на Конвенцијата во однос на Република Македонија (види *Личков против Република Македонија*, бр.38202/02, став 21, 28 Септември 2006 година).

27. Ценејќи ја разумноста на времето изминато по тој датум, мора да се води сметка за состојбата на постапките на 10 Април 1997 година (види *Зибери против Република Македонија*, бр.27866/02, став 41, 5 Јули 2007 година). Во врска со тоа, Судот забележува дека дотогаш постапките веќе траеле скоро четири години во две судски инстанции.

28. Постапките завршиле на 25 Август 2003 година кога одлуката на Врховниот суд му била доставена на жалителот. Според тоа тие траеле повеќе од десет години и четири месеци, од кои шест години, четири месеци и шеснаесет дена потпаѓаат во временската надлежност на Судот, во три судски инстанции.

29. Имајќи ја предвид судската пракса по овој основ, Судот ќе ја цени разумноста на должината на постапката од аспект на околностите на случајот имајќи ја предвид неговата сложеност, однесувањето на жалителот и на соодветните власти кои постапувале по случајот (види

Маркоски против Република Македонија, бр. 22982/03, став 32, 2 Ноември 2006 година).

30. Судот смета дека случајот има извесен степен на сложеност, но тоа самото по себе не може да биде објаснување за должината на постапката. Нема оправдание во тоа дека наследната постапка ја зголемила сложеноста на случајот.

31. Во однос на однесувањето на жалителот, Судот смета дека тој бил одговорен за едно одлагање, што е спротивно на дадените аргументи на Владата (види точка 12 и 24 погоре). Неговите поднесоци со кои го прецизирал своето барање не можат да се припишат на негова штета. На крај, тој не може да биде одговорен за тоа што ги искористил расположливите лекови и успешно побарал изземање на судечкиот судија.

32. Наспроти тоа, Судот наоѓа значителни одолговлекувања кои можат да им се препишат на домашните судови. Во врска со ова, забележува дека во периодот кој потпаѓа во негова надлежност, на првостепениот суд му биле потребни приближно 3 години и 10 месеци да донесе одлука по предметот откако истиот бил вратен на повторно судење (види точка 8 и 12 погоре). Понатаму на Врховниот суд му биле потребни приближно 2 години да донесе одлука по поднесената ревизија од страна на жалителот (види точка 12 погоре). Времето изминато пред тој суд, кој го разгледувал случајот само по однос на поднесената ревизија, не може да се смета за разумно (*види Михајлоски против Република Македонија, бр.44221/02, став 38, 31 мај 2007 година*). На крајот, на Врховниот суд му биле потребни 4 месеци и 15 дена да ја достави одлуката до жалителот.

33. Од горенаведеното, Судот смета дека должината на постапката била прекумерна и не го задоволила критериумот за разумен рок.

34. Според тоа, има повреди на член 6 став 1.

II. ДРУГИ НАВОДНИ ПОВРЕДИ НА КОНВЕНЦИЈАТА

35. На крај, жалителот тврдеше дека судовите погрешно ги оцениле доказите, дека неправилно го примениле домашното законодавство и дека донеле погрешна одлука.

36. Судот ги испита овие жалбени наводи и најде дека, имајќи ги предвид сите материјали со кои располага, и ценејќи ги жалбените наводи од аспект на неговата надлежност, нема повреда на правата и слободите загарантирани со Конвенцијата или нејзините протоколи.

37. Следи дека овој дел од жалбата е очигледно неоснован и мора да биде отфрлен согласно член 35 ст.3 и 4 од Конвенцијата.

III. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

38. Членот 41 од Конвенцијата предвидува:

“ Кога Судот ќе оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на протоколите, и доколку внатрешното право на засегнатата Висока договорна страна овозможува само делумна репарација на штета, тогаш доколку е тоа неопходно, Судот ќе му додели правична отштета на оштетениот.”

A. Штета

39. Жалителот барал 6.125.463 евра (ЕУР) за материјална штета бидејќи не можел да ја користи куќата.

40. Владата ги оспорила овие барања.

41. Судот не забележува некоја причинско-последична врска меѓу најдената повреда и бараната материјална штета. Зарати тоа го одбива ова барање. Жалителот не поднесе барање за надомест на нематеријална штета согласно член 60 од Деловникот на Судот. Во овие околности, Судот не доделува никаков надомест по овој основ (*vidi mitatis mutandis, Николов против Република Македонија, бр.41195/02, став 33, 20 Декември 2007 година*).

B. Трошоци и расходи

42. Жалителот исто така побара 4.636 евра за трошоци и расходи што ги имал пред домашните судови. Тој не побара надомест на трошоците и расходите направени во постапката пред овој Суд.

43. Владата ги оспори овие барања.

44. Судот повторува дека само трошоците и расходите, кои се навистина и неопходно направени во врска со најдената повреда, а се разумни по висина, може да се надоместат согласно член 41 (види *Kyrtatos против Грција*, бр.41666/98, став 62, ECHR 2003-VI (извадоци)). По однос на барањето на жалителот за надомест на трошоците направени во постапката пред домашните судови, Судот забележува дека трошоците не биле направени со цел да се бара, во домашниот правен систем, заштита и надомест од наводната повреда за која се жалел пред Судот. Поради тоа не му доделува никаква сума по оваа основа (види *Милошевиќ против Република Македонија*, бр.15056/02, став 34, 20 Април 2006 година). Жалителот не побара надомест за судските трошоци и расходи пред Судот.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ ЕДНОГЛАСНО

1. *Ја прогласува* за допуштена жалбата што се однесува за должината на постапката, додека остатокот од жалбата за неприфатлив;
2. *Утврдува* дека имало повреда на членот 6 став 1 од Конвенцијата во поглед на должината на постапката
3. *Го отфрла* барањето на жалителот за правична оштета по член 41 од Конвенцијата.

Изготвено на англиски и доставено на писмено на 25 Март 2010 година, согласно членот 77 ставови 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Claudia Westerdiek

Секретар

Peer Lorenzen

Претседател